

Çocuk Bakıcıları için Sıfır – Üç Yaş Arası Kalite Beyanı

(Birth to Three Quality Statement for Childminders)

Sıfır – Üç Yaş Arası Önemlidir (Birth to Three Matters), küçük çocuklarınızın bakımında size destek olması için hazırlanmış bir çerçevedir. Bu çerçeve üç yaşına kadar bir çocuğun bakımını üstlenen tüm çocuk bakıcıları için uygulanmaktadır.

Temel Strateji Erken Dönem Birimi (Primary Strategy Early Years Team) bu beyanı, çocuk bakımı bölge ağı koordinatörleriyle işbirliği içinde hazırlamıştır. Bu beyan çocukların üç yaşına kadar olan bakımları ve beslenmelerinde en iyi uygulamayı gerçekleştirebilmeniz için size rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Bu belgede yer alan öneriler, çocuk bakıcılarına OFSTED (Eğitim Standartları Bürosu) standartlarına uyum konusunda yardımcı olmaktadır.

Bakım ve beslenmelerinin en yüksek kalitede olması küçük çocuklarımızın doğal hakkıdır. Bu sayede onların gelişimine destek olunacaktır. Böylece onlar da duygusal olarak güvende, çabuk toparlayan, ilgili, kendinden emin, konuşkan ve mutlu çocuklar olacaktır.

Bunun temininde aşağıdaki hususların ön kabulü şarttır:

- Anne-babalar ve aileler çocuğun esenliği için esastır
- Çocuğun esenliği için oyun esastır
- Küçük çocuklar korunmaya muhtaçtır; bağımlı oldukları kendilerine özel kişiler sayesinde bağımsız olmayı öğreneceklerdir
- Küçük Çocuklar kendilerini tanıyan, adlarıyla çağıran ve duygularını yönetmede onlara yardımcı olan yetişkinlere ihtiyaç duyar
- Diğer insanlarla ilişkileri (hem yetişkinlerle hem de çocuklarla) çocukların hayatında kritik bir öneme sahiptir
- Bebekler ve küçük çocuklar sosyal ve iletişime açık varlıklardır; doğdukları andan itibaren öğrenmeye meraklı ve yeteneklidirler
- Çocuklar dinlemekten çok yaparak öğrenirler; hareket ve öğrenme arasında doğrudan bir ilişki vardır
- Öğrenme paylaşılan bir süreçtir ve çocuklar, oyuna açık, şefkatli ve bilgili bir arkadaş (yetişkin ya da çocuk) eşliğinde etkin olarak katılımcı ve ilgili olduklarında en verimli şekilde öğrenirler
- Bebekler ve küçük çocuklar kendilerine özgü bireylerdir; bireysel ve özel ihtiyaçları vardır

“Bir bebeğin, istikrarlı ve şefkatli bir birlikteliğe, ayrıca yüksek kalitede bir bakıma ihtiyacı vardır. Bunun için de bu bebeğin, çocukları çok iyi tanıyan bakıcısıyla dengeli ve yakın bir ilişki kurması gerekir.”

Colwyn Trevarthen 2003 [Insight 6, Meeting the Needs of Children from Birth to Three: Research Evidence and Implications for Out-of-Home Provision (Sıfır – Üç yaş Arası Çocukların İhtiyaçlarının Karşlanması: Ev Dışında Verilen Bakım Hizmeti ile İlgili Araştırma Bulguları ve Öngörüler)]

Küçük çocuklarla çalışan yetişkinlerin, çocuğun gelişimindeki bu aşamanın son derece önemli doğasını tam olarak kavraması gerekmektedir. Bu bakıcıların şu gerekli özelliklere sahip olması şarttır: Sabır, düşünceli olabilmek yeteneği ve şefkatle tepki verebilme yeteneği. Bu mesleği yürüten kişilerin, sıcak, emniyetli ve ilginin olduğu bir ortam yaratabilmeleri ve baktıkları küçük çocukların duygusal ve gelişimsel ihtiyaçlarını kavrayabilmeleri için konularında deneyimli ve uzman olmaları gerekir.

Çocuklarla ilişkiler

- Sıfır – Üç Yaş konusunda özel bir eğitim aldınız mı?
- Çocuklar düzenli olarak diğer yaş gruplarından çocuklarla oynama fırsatı buluyor mu?
- Çocuklarla oyuna yönelik ve şefkatli etkileşim kurabilecek şekilde zaman ayırabiliyor musunuz?
- Günlük bakım faaliyetlerinin mümkün olduğunca çocuğun bireysel ihtiyaçlarına uyum sağlaması için zaman ayırabiliyor musunuz?
- Yetişkin tarafından gerçekleştirilen günlük bakım faaliyetleriyle ilgili olarak çocuklara seçim şansı tanınıyor mu? (Bu bir yardımcı ile çalışan çocuk bakıcılarına uygulanmaktadır)
- Çocuklar saygı görüyor ve dinleniyor mu? Kendilerini doğrudan ilgilendiren konulara katılmaları gelişim aşamalarına uygun bir şekilde teşvik ediliyor mu?
- Küçük çocuklara etkin olarak arkadaş olabiliyor musunuz?
- Çocuklar haftada en az iki kez daha büyük topluluklara içine çıkartılıyor mu? (örneğin alış-verişe gitmek ya da parkta yürüyüş yapmak gibi)
- Dış mekânlarda çocuklarla etkin olarak ilgileniyor ve onları destekliyor musunuz?

Anne-babalarla ilişkiler

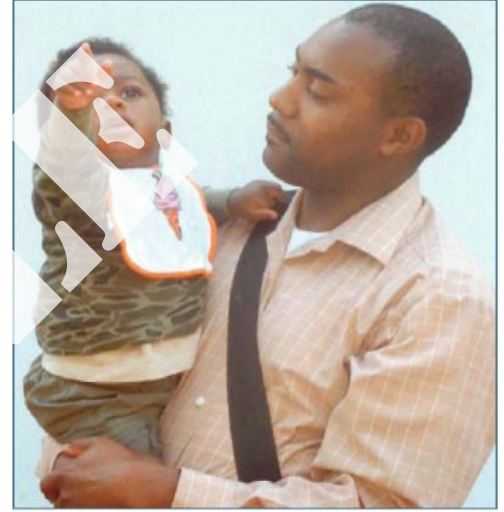
- Tüm anne-babalara ev ziyaretleri yapılıyor mu? Yapılmıyorsa, bunu yapmayı düşünüyor musunuz?
- Anne-babaların duygusal ihtiyaçları biliniyor ve bunlara saygı gösteriliyor mu?
- Anne-babalar çocuklarını bırakırken ya da alırken onlarla konuşmaya vakit ayırıyor musunuz?
- Çocuğun ev ortamından özel insanların fotoğrafları profil defterlerinde kullanılıyor mu?
- Gün içinde sizinle temas kuran anne-babalara ilgili davranılıyor mu?
- Profil defterleri anne-babalarla paylaşılıyor ve bu deftere katkı sunmaları için anne-babalar teşvik ediliyor mu?

Başlangıç ve Geçiş Dönemi

Çocukların duygusal olarak alışma süreçleri zaman ve özenli bir ilgi gerektirmektedir. Küçük çocuklar ve anne-babalar için çok iyi planlanmış bir alışma süreci çok önemlidir. Küçük çocuklar yeni bir ortamda yalnız başlarına bırakılmadan önce anne babalarıyla birlikte bu ortamda biraz zaman geçirmelidir. Anne-babaların çocuklarının sevgiyle bakıldığı bir ortama gittiğinden emin olmaları gerekmektedir. Çocuklara ve anne-babalara, ilk kez birbirlerinden ayrılırken çok yoğun bir ilgi ve bakım gösterilmelidir. Bundan sonraki geçiş dönemi de çok iyi planlanmalı ve bu sürece çok iyi hazırlanılmalıdır.

- Başlangıç ve geçiş dönemi politikanız var mı?
- Başlangıç dönemi süreci ve bu dönemin çocuklarının duygusal sağlığı açısından önemi en başta anne-babalara tam olarak açıklandı mı?
- Anne-babalar bu sürecin bir parçası olarak çocuklarını düzenli olarak ziyaret edebiliyorlar mı?
- Anne-babaların duyguları biliniyor ve bunlara saygı gösteriliyor mu?
- Çocuğun geçiş dönemi amaçlarına uygun ve kişisel ihtiyaçları biliniyor ve bunlara saygı duyuluyor mu?
- Çocukların kendilerini duygusal olarak ifade etmelerine saygı duyuluyor ve kabul ediliyor mu?
- Tüm geçiş dönemi boyunca çocuklara destek olacak prosedürler bulunuyor mu? (örneğin aileyle işbirliği yapmak gibi)

Çevre

“Küçük çocuklar, öğrenmek için arkadaşlık kurmaya doğuştan heveslidir ve paylaşma becerilerine aşırı güven duymaktadır. Onlar, bu özelliklerinin anlaşıldığı ve şefkatle karşılandığı bir ortama ihtiyaç duyar.”

Colwyn Trevarthen, 2003

Çocukların, fiziksel oyun, karışık oyun, yaratıcı oyun, keşif ve araştırmayı destekleyip teşvik eden bir dizi kaliteli kaynağa erişmesi gerekmektedir. Şefkatli, duyarlı ve saygılı yetişkinlerle kurulan etkileşimler kaynak ve donanımdan çok daha önemlidir.

Üç yaşın altındaki çocukların emniyetli bir şekilde kolaylıkla dışarı çıkabilmeleri gerekmektedir. Eğer bu gerçekleştirilemiyorsa çocukların düzenli olarak bölgede bulunan park ve oyun alanlarına götürülmeleri ve yine bölgede bulunan çocuk merkezlerinde kal ve oyna seanslarına katılmaları gerekmektedir. Çocuklara dışarıda tırmanma, atlama, dengede durma ve koşma şansı tanınmalıdır.

Çocuklar dışarıda yapılan bu etkinlikler sayesinde, farklı bir duygusal ortamda, içeride kendilerine sunulandan daha çok araştırma ve deney yapma fırsatı yakalamaktadır. Dışarıda yapılan etkinliklerde çocuklar toprakla, yapraklarla, böceklerle vb. ile yakın ilişki kuracağından önemli bir doğa deneyimi kazanırlar.

- Çocukların kişisel eşyalarını saklayabilecekleri bir yer var mı?
- Yetişkinlerin çocuklarla birlikte yerde rahat bir şekilde oturup zaman harcayabilecekleri evdekine benzer bir alan var mı?
- Kaynaklar, çocuğun ailesine, kültürel farklılığına ve evde konuşulan dile uygun mu ve bunlara değer veriyor mu?
- Kaynakların kalitesi iyi mi, çocukların gelişimine uygun mu, temiz mi, iyi organize edilmiş mi ve tüm çocuklar tarafından erişilebiliyor mu?
- Çocukların altlarının değiştirildiği ve özel ve rahat bir ortamda diğer günlük bakım faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bir alan var mı?

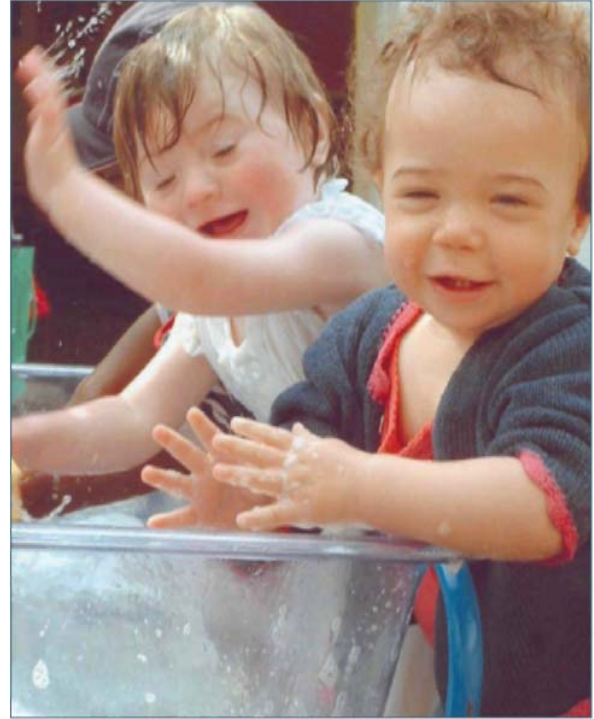
Çocuklarla çalışmak

Çocuklara gün içinde tamamen oyunlarıyla meşgul olabilecekleri uzun ve kesintisiz zaman verilmesi gerekmektedir. Tatmin olana dek onlara tekrar etme ve daha iyi yapabilme fırsatı tanınmalıdır. Çocuklara bir grup içinde oyun oynama fırsatının yanında kendi başlarına oynamaları ve hayal kurmaları için de yer ve zaman yaratılmalıdır.

Çocukların ilgilerine göre düzenlenmiş oyun etkinlikleri, çocuklar ilgilerini kaybedene kadar devam ettirilmelidir. Duyarlı çocuk bakıcıları, önce ön ayak olmalı daha sonra da çocukları dinlemelidir. Gerçekleştirilen tüm günlük etkinlikler ve yaratılan fırsatlar, çocukların duygusal, dilsel, fiziksel ve entelektüel gelişimlerini desteklemelidir.

Hiçbir çocuk ya da aile, etnik kökeni, kültürü, dini, ana dili, sosyal sınıfı, engeli ya da cinsiyeti yüzünden ayrımcılığa uğramamalı ya da dışlanmamalıdır.

- Çocuğun gelişimiyle ilgili kaygı yaratan herhangi bir durum varsa (sizin ya da ailenin tespit ettiği), bölgenizde yerleşik çocuk merkezinde bulunan çocuk bakım koordinatörleri ve meslek uzmanları tarafından verilebilen uzman desteği ya da önerilerine başvurduğunuz mu?
- Çocukların seçimlerine saygı gösteriliyor mu?
- Çocukların ihtiyaç duyduklarında altları değişiyor mu, acıkıp susadıklarında yiyip içebiliyorlar mı, yorgun düştüklerinde uyuyabiliyorlar mı?
- Çocuklar kendi isteklerince başlattıkları sosyal ve keşfe yönelik oyunları gerektiği kadar oynayabiliyor mu?
- Çocukları kucaklamak ve sarılmak için yeterince vakit ayırıyor musunuz? Onların tutkulu hislerini kavrayabiliyor ve buna göre davranabiliyor musunuz?
- Çocukları gözlemek, onlara uygun tepkiler vermek ve oyunlar oynamak için zaman ayırıyor musunuz?
- Bakım etkinlikleri ve yemek zamanlarının, telaşsız ve hoş günlük etkinlikler olarak geçmesi için yeterince zaman ayırıyor musunuz?

Gözlem ve Kayıt Tutma

Çocukların gelişiminin, ilgilerinin ve sosyal etkileşimlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesi ve kavranması, onlara en uygun fırsatların yaratılabilmesi için esastır.

- Çocuk değişik an ve ortamlarda gözleniyor mu? (örneğin öğle yemeğinde, bir arkadaşıyla oynarken, tek başına ya da dışarıda nesnelere keşfederken)
- Anne-babalar çocukların profil defterlerine kendi gözlemlerini eklemeleri yönünde teşvik ediliyor mu?
- Çocukları gözlerken ve onlar için planlama ve organizasyon yaparken Sıfır – Üç Yaş Arası Önemlidir çerçevesini bir başvuru kaynağı olarak kullanılıyor musunuz?

Planlama

Planlamaya her zaman çocuğun yapabildiği şeyleri anarak başlanmalıdır.

Planlama mutlaka her şeyi kapsayıcı ve bütüne yönelik olmalıdır. Bu yaşta çocuklar için planlama “etkinlik” demek değildir. Bu, yetişkinler ve çocuklar arasındaki etkileşimle, ortamın nasıl düzenlendiğiyle, yapılan günlük faaliyetlerle ve bunların yanında çocuklar için yaratılan günlük olanaklarla (Hazine sepeti oyunu ve Keşif oyunu gibi) ilgili bir şeydir.

Planlama, her bir çocuğun ilgi alanlarının, tercihlerinin ve ihtiyaçlarının başlangıç noktası olarak kullanılmasını ve sizin çocukların gelişim beklentilerine uygun davranmanızı temin etmek üzere gözleme dayanır.

- Her bir çocuğun ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun plan yapılabilmesi için gözlem yapılıyor mu?
- Planlamada çok küçük çocukların fiziksel yakınlık, samimiyet, şefkat ve eğlence ihtiyaçları dikkate alınıyor mu?
- Planlama yaparken her bir çocuğun sosyal ve duygusal ihtiyaçlarını her zaman hesaba katıyor musunuz?
- Planlama esnek mi ve anlık ilgilere ve olaylara uyum sağlar nitelikte mi?

Sağlıklı Beslenme

Yemek zamanları çok önemli bir sosyal olaydır. Anne sütünden kesildikten sonra çocuklar yemek yeme alışkanlıkları edinirler. Çocukların yemek yemeye karşı olumlu ve sağlıklı bir tutum takınabilmeleri ve yeme edimini eğlenceli bir etkinlik olarak algılamaları için onlara mümkün olan en iyi modeli sunabilmemiz çok önemlidir.

- Çocukların tümüne atıştırmaları için tuzlu ve şekerli gıdalardan ziyade sebze ve meyve veriliyor mu?
- Çocuklara günde en az üç öğün taze sebze ve meyve veriliyor mu?
- Tüm yaş gruplarına (örneğin süttten kesilen bebekler gibi) uygun gıdalar veriliyor mu?
- Çocuklar kendi başlarına su içme fırsatına sahip mi?
- Verilen gıdaların büyük bir çoğunluğu işlenmemiş yiyeceklerden mi oluşuyor?
- Çocuklara çok çeşitli yiyecekler tattırılıyor mu?
- Çocuklar, kendi gelişim düzeylerine uygun olarak yiyecek hazırlama sürecine katılıyor mu?
- Küçük çocuklara yiyeceklerini kendi elleriyle tanıyıp tatma fırsatı veriliyor mu?
- Yemek zamanları sosyal etkileşim için sakin ve huzurlu bir ortam yaratıyor mu?
- Verilen yiyecekler çocuğun evdeki alışkanlıklarını yansıtıyor mu ve yiyecekle ilgili farklı kültürel alışkanlıklara saygı duyuluyor mu?
- Anne-babalara tercih etmeleri durumunda kendi yiyeceklerini hazırla fırsatı veriliyor mu?
- Anneler çocuklarını emzirmeye devam etmeleri yönünde destekleniyor mu? (örneğin sağlıklı dondurulmuş süt kullanımı ya da annenin gün içinde çocuğunu emzirmeye gelmesinin teşvik edilmesi gibi)

Çocuk Merkezleri Aracılığıyla Çocuk Bakıcılarının Desteklenmesi

- Çocuk merkezlerinde verilen eğitime katılıyor musunuz?
- Çocuk merkezlerinde yapılan kal ve oyna etkinliklerine katılabiliyor musunuz?
- Eğitsel özel gereksinimleri (ebeveynlerle ilgili) olan çocuklar için çocuk merkezlerinde verilen danışma ve destek hizmetlerinden (örneğin konuşma ve dil terapisi servisi ve çocuk psikolojisi Topluluğu gibi) yararlanabiliyor musunuz?
- Çocuk merkezlerinde bulunan oyuncak kütüphanesi servisinden yararlanabiliyor musunuz?
- Çocuk merkezlerinde sağlıklı beslenmeyle ilgili verilen danışma ve destek hizmetlerinden yararlanabiliyor musunuz?
- Çocuk bakıcıları ağlarından birine katılmayı düşünüyor musunuz?

Bu belgenin hazırlanmasında aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır:

Birth to Three Matters (Sıfır – Üç Yaş Arası Önemlidir), Sure Start 2002

Every Child Matters (Her Çocuk Önemlidir), DFES 2004

OFSTED Framework for combined inspections (Karma denetimler için OFSTED Çerçevesi), Sure Start 2005

Colwyn Trevarthen ve diğerleri, Scottish Executive, Education Department (İskoçya İdari Eğitim Bakanlığı) 2003

Jennie Lindon ve Elinor Goldschmeid'in çalışmaları